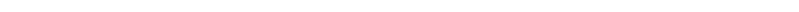

Ενίσχυση της Συνέργειας του LIFE με άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία

4η Έκθεση αναφοράς για την Δράση Α.11 – Δεκέμβριος 2019

Greek LIFE Task Force

Συνοπτική Περιγραφή

Κατά το διάστημα Μαΐου 2019 – Δεκεμβρίου 2019 και με βάση την εγκεκριμένη πρόταση της ίδρυσης και λειτουργίας της ελληνικής ομάδας LIFE Task Force (GR LTF) υλοποιήθηκαν δράσεις συνέργειας ανάμεσα στο πρόγραμμα LIFE και σε άλλα ευρωπαϊκά και εγχώρια χρηματοδοτικά προγράμματα καθώς και με πιθανούς φορείς πρόσθετης χρηματοδότησης.

Κατά την τέταρτη αυτή περίοδο, η GR LTF συμμετείχε σε εκδηλώσεις σε συνεργασία με τα Εθνικά Σημεία Επαφής (ΕΣΕ) προγραμμάτων συμπληρωματικών με το LIFE, όπως το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Ορίζοντας 2020 και το πολυμερές Πρόγραμμα Εδαφικής Συνεργασίας Interreg στο οποίο συμμετέχουν οι Περιφέρειες της χώρας μας και ειδικότερα με το δίκτυο συνεργασιών INTERACT, το οποίο παρέχει τεχνική υποστήριξη σε όλα τα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας. Επιπροσθέτως η ομάδα μετά τη διοργάνωση «το πρόγραμμα Life και ο αγροτικός τομέας στην Ελλάδα» που πραγματοποιήθηκε το 2018, ολοκλήρωσε την προετοιμασία ενός οδηγού ο οποίος αποδόθηκε στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης με πληροφορίες για τα έργα και τα αξιοποιήσιμα συμπεράσματα. Τα αποτελέσματα των έργων αναμένεται να συμπεριληφθούν στη δημιουργία νέων χρηματοδοτικών εργαλείων στη νέα προγραμματική περίοδο.

Τα ολοκληρωμένα προγράμματα LIFE έδωσαν την ευκαιρία, μέσω της συμπληρωματικότητας των πόρων που απαιτείται, να υπάρχει εμβάθυνση περισσότερο σε αυτού του είδους τις συνέργειες. Κατά την επόμενη περίοδο η ομάδα θα συνεχίσει να συμμετέχει σε παρόμοιες δράσεις, διοργανώνοντας παράλληλα συναντήσεις εργασίας για την ευρύτερη προώθηση των συνεργειών των έργων LIFE.

Executive Summary

During the period May 2019 - December 2019, on the basis of the approved proposal for the establishment and operation of the Greek LIFE Task Force (GR LTF), synergy actions were carried out between the LIFE program and other European and national financing programs, as well as with potential additional funding providers.

During this fourth period, GR LTF participated in events in cooperation with the National Contact Points (NCPs) of programs complementary to LIFE, such as the European Horizon 2020 Program and the Interreg Multilateral Territorial Cooperation Program involving the Regions of our country and in particular the INTERACT Partnership Network, which provides technical support to all European Territorial Cooperation programs. Additionally, the team after the event “Life Programme and the Rural sector” in Greece (organized in 2018), prepared a guide and provided it to the Ministry of Rural Development with information and useful conclusions from the projects. The projects’ results are expected to be included in the creation of new financing tools in the new programming period.

Integrated LIFE programs have given the opportunity, through the complementarity of resources required, to deepen this kind of synergy. Over the next period the group will continue to participate in similar actions, while organizing workshops to further promote the synergies of LIFE projects

Περιεχόμενα

Συνοπτική Περιγραφή	2
1 Εισαγωγή.....	5
2 Υφιστάμενη Κατάσταση	6
3 Συμμετοχή της GR LTF σε δράσεις συνέργειας στο διάστημα Μάιος 2019 – Δεκέμβριος 2019	7
3.1 Δράσεις συνέργειας με Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)	7
3.2 Οδηγός «Το πρόγραμμα Life και ο Αγροτικός Τομέας στην Ελλάδα»	8
3.3 Άλλες δράσεις συνέργειας	9
3.3.1 Δράσεις συνέργειας σε σχέση με την τοπική αυτοδιοίκηση	9
3.3.2 Συμμετοχή στη συνάντηση εργασίας Φορέων Διαχείρισης Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών	9
3.3.3 Συμμετοχή στην τελική διάσκεψη και τελική συνεδρίαση της διευθύνουσας επιτροπής έργου Co – Evolve Interreg Mediterranean	10
3.3.4 The Maritime Aspects of Climate Change – Interact EU Network “Knowledge of the Seas”	11
3.3.5 Smart cities & sustainable energy management system	12
3.3.6 1 ^ο Balkan Clean Energy Transition Fair and Conference	12
3.3.7 Συνάντηση εργασίας για τη συνέχιση έργου Horizon 2020 uP_running σαν πρόγραμμα Life	14
3.3.8 Ημερίδα «Φυσικά, στις Κυκλάδες: κάνοντας τη διαφορά» Διάλογος Νησιωτών για το Περιβάλλον	14
4 Επόμενα βήματα	16
Παράρτημα Α – Ενδεικτικό φωτογραφικό υλικό εκδηλώσεων	17

1 Εισαγωγή

Το έργο LIFE 'Ίδρυση και Λειτουργία της Ελληνικής ομάδας LIFE Task Force για την περίοδο 2014-2017', με κωδικό LIFE14 CAP/GR/000003, έχει ως στόχο την ενδυνάμωση των Εθνικών Σημείων Επαφής του προγράμματος LIFE, με σκοπό την αποτελεσματικότερη συμμετοχή της Ελλάδας σε έργα LIFE και την προώθηση της περιβαλλοντικής και κλιματικής πολιτικής μέσω ολοκληρωμένων έργων. Το έργο ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016, αναμένεται να διαρκέσει μέχρι και τον Απρίλιο του 2021 και περιλαμβάνει 13 δράσεις υλοποίησης.

Η δράση A.11 αναφέρεται στην ενδυνάμωση της συνέργειας ανάμεσα στο χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE και τα υπόλοιπα χρηματοδοτικά εργαλεία καθώς και με πιθανούς φορείς πρόσθετης χρηματοδότησης. Η δράση έπειτα από την τροποποίηση και επέκταση του προγράμματος πραγματοποιείται σε 5 περιόδους:

- Περίοδος Α: Φεβρουάριος 2016 – Δεκέμβριος 2016

- Περίοδος Β: Ιανουάριος 2017 – Δεκέμβριος 2017

- Περίοδος Γ: Ιανουάριος 2018 – Απρίλιος 2019

- Περίοδος Δ: Μάιος 2019 – Δεκέμβριος 2019

- Περίοδος Ε: Ιανουάριος 2020 – Δεκέμβριος 2020

Στο τέλος κάθε περιόδου, παραδίδεται η έκθεση αναφοράς της προόδου της δράσης, όπου περιγράφονται οι δραστηριότητες της ομάδας GR LTF για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Η παρούσα έκθεση αποτελεί την 4^η Έκθεση αναφοράς για το διάστημα Μαΐου 2019 – Δεκεμβρίου 2019. Όμοια με τις προηγούμενες, η παρούσα έκθεση αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια, που αναφέρονται διαδοχικά στην εισαγωγή (κεφάλαιο 1), την υφιστάμενη κατάσταση (κεφάλαιο 2), τις δραστηριότητες της GR LTF στο διάστημα αναφοράς (κεφάλαιο 3) και στις δράσεις που η ομάδα σχεδιάζει να πραγματοποιήσει την επόμενη περίοδο (κεφάλαιο 4). Επιπλέον η έκθεση αναφοράς περιέχει ένα παράρτημα που αφορά σε φωτογραφικό υλικό από τις εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο Δ.

2 Υφιστάμενη Κατάσταση

Στην Ελλάδα, η υφιστάμενη κατάσταση ακολουθεί το Ευρωπαϊκό πρότυπο, υπό την έννοια ότι για κάθε χρηματοδοτικό εργαλείο ορίζεται το **Εθνικό Σημείο Επαφής (ΕΣΕ)** το οποίο αναλαμβάνει τη διαχείριση του συγκεκριμένου εργαλείου σε εθνικό επίπεδο. Σε σχέση με τα προγράμματα που αφορούν στο Περιβάλλον και την Κλιματική Αλλαγή, η πρώην Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Περιβαλλοντικών Δράσεων (ΕΥΣΠΕΔ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) αποτελεί τον φορέα που έχει τη συνολική εικόνα για τα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Η πρώην ΕΥΣΠΕΔ λειτουργεί επιπλέον ως η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ για το ΥΠΕΝ. Στο πλαίσιο αυτό η υπηρεσία συνέταξε τον Μάιο του 2013 τις 'Κατευθύνσεις Αναπτυξιακής Στρατηγικής στους Τομείς Πολιτικής Αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής' για την περίοδο 2014-2020, έκθεση που εν συνεχεία διαβιβάστηκε στο Υπουργείο Ανάπτυξης προς περαιτέρω χρήση.

Σε σχέση με τα προγράμματα Horizon2020, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) αποτελεί τον φορέα που συντονίζει τα διάφορα ΕΣΕ ανά θεματολογία. Οι θεματικές που σχετίζονται πιο άμεσα με το Περιβάλλον και την Κλιματική Αλλαγή αφορούν στην Ενέργεια, στις Μεταφορές και στην Κλιματική Αλλαγή. Κατ' επέκταση οι σχετικοί φορείς για συνέργεια με το Πρόγραμμα LIFE είναι το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης για την θεματική 'Ασφαλής, Καθαρή και Αποδοτική Ενέργεια' και το δίκτυο Πράξη (PRAXINetworth/FORTH) για τις θεματικές:

- ✓ 'Εξυπνες, πράσινες και ολοκληρωμένες μεταφορές',
- ✓ 'Κλιματική αλλαγή, αποδοτικότητα πόρων και πρώτες ύλες' (μαζί με την ΓΓΕΤ),
- ✓ 'Επισιτιστική ασφάλεια, βιώσιμη γεωργία και δασοκομία, θαλάσσια έρευνα και ναυτιλία, βιοοικονομία',
- ✓ 'Εργαλείο Μικρομεσαίων επιχειρήσεων'.

Σε ό,τι αφορά στη διαχείριση των υπόλοιπων θεματικά συσχετιζόμενων διαρθρωτικών ταμείων, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι ο φορέας διαχείρισης του Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης καθώς και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας.

Άλλα διακρατικά προγράμματα που παρουσιάζουν δυνατότητες συνέργειας με το LIFE είναι τα προγράμματα Interreg καθώς και τα προγράμματα URBACT και ESPON για την εδαφική συνεργασία, των οποίων το ΕΣΕ βρίσκεται στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης. Το πρόγραμμα LIFE παρουσιάζει επίσης μερική συνέργεια με το διασυνοριακό πρόγραμμα ERASMUS Νέοι Επιχειρηματίες, το οποίο έχει τοπικά σημεία επαφής.

3 Συμμετοχή της GR LTF σε δράσεις συνέργειας στο διάστημα Μάιος 2019 – Δεκέμβριος 2019

Κατά την τέταρτη περίοδο υλοποίησης της δράσης A.11 (Μάιος 2019 – Δεκέμβριος 2019) η GR LTF είχε την ευκαιρία να αξιοποιήσει και να ενδυναμώσει τις επαφές που δημιουργήθηκαν τα προηγούμενα έτη. Η φάση αυτή χαρακτηρίζεται από τις διμερείς συνεργασίες κυρίως με τα προγράμματα που άπτονται περισσότερο της θεματικής του προγράμματος LIFE και ακολουθώντας τα βήματα που είχαν προδιαγραφεί στις προηγούμενες αναφορές. Η ομάδα συνεργάστηκε με φορείς από την τοπική αυτοδιοίκηση αλλά και τον ιδιωτικό τομέα.

3.1 Δράσεις συνέργειας με Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)

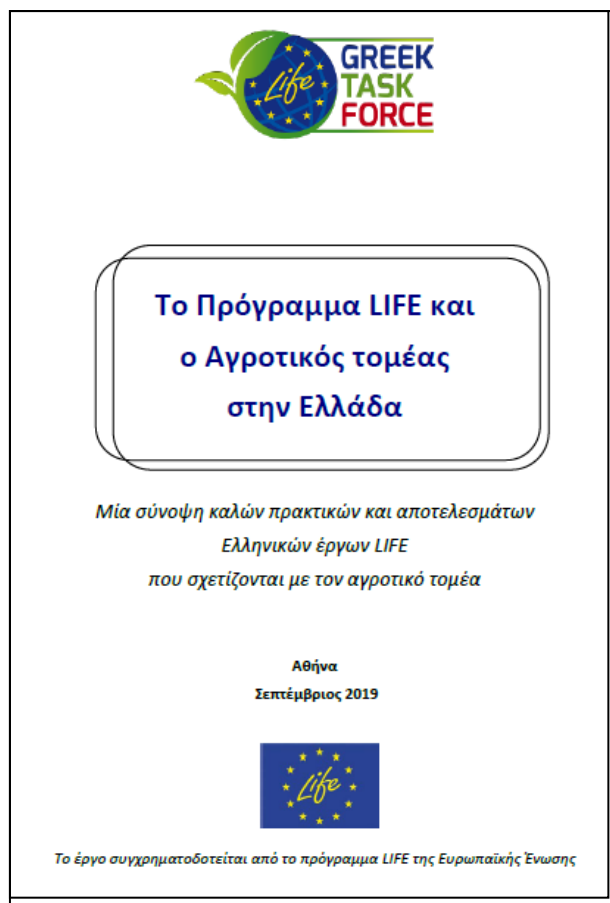
Η ενίσχυση της συνέργειας των προγραμμάτων LIFE με τα ΕΔΕΤ αποτελεί από τους πιο βασικούς άξονες της δράσης A11 δεδομένου ότι τα προγράμματα υλοποίησης των ΕΔΕΤ αποτελούν το κατεξοχήν πεδίο εφαρμογής των καλών αποτελεσμάτων των προγραμμάτων LIFE. Η συνεργασία με τα προγράμματα ΕΔΕΤ γίνεται μέσω της επαφής με τις υπάρχουσες δομές στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, δηλαδή την επιτελική δομή ΕΣΠΑ. Έχουν γίνει προσπάθειες επέκτασης της συνεργασίας αυτής και σε άλλα σχετικά ταμεία, όπως το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, αυτές οι απόπειρες έχουν αποσπασματικό χαρακτήρα επί του παρόντος.

Όσον αφορά τις δράσεις της GR LTF για την εξεταζόμενη περίοδο, αυτές συνοψίζονται παρακάτω:

- Πρόσκληση και ενεργή συμμετοχή εκπροσώπων της επιτελικής δομής ΕΣΠΑ στα σεμινάρια συγγραφής που διοργάνωσε η GR LTF. Οι εκπρόσωποι συζήτησαν με το κοινό και εκδήλωσαν το ενδιαφέρον τους για ενημέρωση από τα ίδια τα προγράμματα σχετικά με τα αποτελέσματά αυτών που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε μεγάλη κλίμακα.
- Επιπλέον συνεχίστηκε η στενή συνεργασία με την επιτελική δομή ΕΣΠΑ και τις Περιφερειακές αρχές στο πλαίσιο των τριών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων LIFE. Τα προγράμματα αυτά αφορούν στους τομείς του Περιβάλλοντος, της Φύσης και Βιοποικιλότητας και της Δράσης για το Κλίμα και αναφέρονται σε συμπληρωματικούς πόρους που προέρχονται κυρίως από τα προγράμματα ΕΣΠΑ. Οι διαχειριστικές αρχές παρείχαν τις απαραίτητες πληροφορίες και συμφώνησαν να ακολουθήσουν τις κατευθυντήριες που ορίζουν τα ολοκληρωμένα προγράμματα. Σημειώνεται ότι και τα τρία προγράμματα είναι σε εξέλιξη και η στενή αυτή συνεργασία αναμένεται να υλοποιηθεί με σαφή βήματα στα επόμενα χρόνια.

3.2 Οδηγός «Το πρόγραμμα Life και ο Αγροτικός Τομέας στην Ελλάδα»

Η GR LTF μετά τη διοργάνωση «το πρόγραμμα Life και ο αγροτικός τομέας στην Ελλάδα» που πραγματοποιήθηκε το 2018, προετοίμασε ένα οδηγό ο οποίος αποδόθηκε στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης με πληροφορίες για τα έργα και τα αξιοποιήσιμα συμπεράσματα. Τα αποτελέσματα των έργων αναμένεται να συμπεριληφθούν στη δημιουργία νέων χρηματοδοτικών εργαλείων στη νέα προγραμματική περίοδο.

Λόγω της θεματολογίας του LIFE, πολλά από τα έργα αυτά σχετίζονται με τον αγροτικό τομέα και συνδέονται με τις προτεραιότητες της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Υπενθυμίζεται ότι στην εκδήλωση έγινε παρουσίαση διάφορων χρηματοδοτικών εργαλείων που παρουσιάζουν συμπληρωματικότητα σε σχέση με το πρόγραμμα LIFE ιδιαίτερα στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης. Τα χρηματοδοτικά εργαλεία που παρουσιάστηκαν ήταν:

- 1 Το Πρόγραμμα Horizon-2020 για την έρευνα και την καινοτομία με έμφαση στις προτεραιότητες για τον Αγροτικό τομέα και την Κλιματική Αλλαγή
- 2 Τα Επιχειρησιακά και περιφερειακά προγράμματα ΕΣΠΑ, με έμφαση στους θεματικούς στόχους 4 - 'Υποστήριξη της μετάβασης προς μία κοινωνία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς', 5 - 'Πρώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της

διαχείρισης κινδύνων' και 6 – 'Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων',

- 3 Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης με έμφαση στις ευκαιρίες χρηματοδότησης για την προστασία του περιβάλλοντος και την κλιματική αλλαγή
- 4 Το Πρόγραμμα INTERREG με αναφορά στα προγράμματα Εδαφικής Ευρωπαϊκής Συνεργασίας

Ο οδηγός καθώς και οι παρουσιάσεις παρέχονται στην ιστοσελίδα της GR LTF.

(<https://www.lifetaskforce.gr/el/enimerwtiko-yliko/alla/399-life-life>)

3.3 Άλλες δράσεις συνέργειας

3.3.1 Δράσεις συνέργειας σε σχέση με την τοπική αυτοδιοίκηση

Στο πλαίσιο του ολοκληρωμένου προγράμματος LIFE στον τομέα της προσαρμογής της κλιματικής αλλαγής, η GR LTF συνέχισε τη συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και με πέντε δήμους που συμμετέχουν στο ολοκληρωμένο πρόγραμμα. Σε συνεργασία με το προσωπικό της τοπικής αυτοδιοίκησης, προτάθηκαν οι πιλοτικές δράσεις που θα εξυπηρετήσουν καλύτερα τα Σχέδια Βιώσιμης Ενέργειας και Δράσης για το Κλίμα που υπέβαλλαν οι δήμοι στο σύμφωνο των δημάρχων.

3.3.2 Συμμετοχή στη συνάντηση εργασίας Φορέων Διαχείρισης Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών

Η GR LTF συμμετείχε στις εργασίες της διήμερης συνάντησης εργασίας Φορέων Διαχείρισης Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών, που οργανώθηκε από τον Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Αλοννήσου Βορείων Σποράδων σε συνεργασία και με χρηματοδότηση από το Ίδρυμα Thalassa που πραγματοποιήθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου και 1 Οκτωβρίου 2019 στο Δήμο Αλοννήσου.

Εκπρόσωποι Φορέων Διαχείρισης από 11 Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές βρέθηκαν για πρώτη φορά σε κοινό τραπέζι εργασίας, με στόχο τη γνωριμία μεταξύ τους, τη χαρτογράφηση της υφιστάμενης κατάστασης και των κοινών προβλημάτων, την ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών, την ανάδειξη των προοπτικών συνεργασιών κοινά επωφελών δράσεων, και τις δυνατότητες χρηματοδότησης από το πρόγραμμα Life. Πέραν του προγράμματος Life αναπτύχθηκε και το ευρωπαϊκό ανταγωνιστικό πρόγραμμα Horizon 2020. Από τη συνάντηση εργασίας εξήχθησαν χρήσιμα συμπεράσματα και ανταλλάχθηκαν απόψεις από τους περίπου 50 συμμετέχοντες.

Ειδικότερα, στη συνάντηση εργασίας συμμετείχαν εκπρόσωποι των Φορέων Διαχείρισης από τις παρακάτω Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές: Αλοννήσου Β. Σποράδων, Ζακύνθου, Θερμαϊκού Κόλπου, Βόλβης – Χαλκιδικής, Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας και Θάσου, Έβρου και Σαμοθράκης, Ευβοίας, Καρπάθου Σαρίας και Κυκλάδων.

Στο θεματικό επίκεντρο της συνάντησης εργασίας βρέθηκαν ζητήματα βιώσιμης αλιείας, καθώς οι Φορείς Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών θα κληθούν να διαχειριστούν και να ρυθμίσουν ζητήματα αλιείας στις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές εποπτείας τους που πλέον καλύπτουν το 22% του εθνικού χώρου. Υπό αυτό το πρίσμα, μαζί με τους εκπροσώπους των Φορέων Διαχείρισης κλήθηκαν να συμμετάσχουν στη Συνάντηση Εργασίας και αλιείς προερχόμενοι από τις Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές, προκειμένου να εισφέρουν και τη δική τους εμπειρία και ταυτόχρονα να πάρουν μέρος σε επιμορφωτικά σεμινάρια για τη βιώσιμη αλιεία και τον αλιευτικό τουρισμό.

3.3.3 Συμμετοχή στην τελική διάσκεψη και τελική συνεδρίαση της διευθύνουσας επιτροπής έργου Co – Evolve Interreg Mediterranean

Μία ακόμη σχετική δραστηριότητα της GR LTF για την εξεταζόμενη περίοδο ήταν η συμμετοχή στο τελικό συνέδριο του διακρατικού έργου με τίτλο “Promoting the co-evolution of human activities and natural systems for the development of sustainable coastal and maritime tourism/ Προώθηση της συν-εξέλιξης των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και των φυσικών συστημάτων για την ανάπτυξη βιώσιμου παράκτιου και θαλάσσιου τουρισμού”, και ακρωνύμιο CO-EVOLVE, του προγράμματος INTERREG MEDITERRANEAN της Προγραμματικής Περιόδου 2014 – 2020. Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε στην Καβάλα στις 2 Οκτωβρίου.

Γενικός Στόχος του έργου είναι η προώθηση αειφόρων πρακτικών τουριστικής ανάπτυξης παράκτιων περιοχών, σύμφωνα με τις αρχές της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιας Ζώνης (ΟΔΠΖ) και τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό (ΘΧΣ). Το έργο σκοπεύει να αναλύσει τη συν-εξέλιξη των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και των φυσικών συστημάτων στις τουριστικές παράκτιες περιοχές. Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, αποτελεί τον επικεφαλής εταίρο του έργου “CO-EVOLVE” και στο πλαίσιο του τελικού συνεδρίου προώθησε το διάλογο σχετικά με τις ευκαιρίες των παράκτιων και θαλάσσιων πιλοτικών περιοχών της Μεσογείου αξιοποιώντας και συνθέτοντας την πυκνή πληροφορία και γνώση που προέκυψε μέσα από την υλοποίηση του έργου, παρουσιάζοντας και συζητώντας με το κοινό τις λύσεις για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και της παράκτιας ζώνης της Μεσογείου. Τοποθετήθηκαν εκπρόσωποι φορέων τόσο από την Περιφέρεια ΑΜΘ και την υπόλοιπη Ελλάδα όσο και από την Ιταλία, την Ισπανία, την Κροατία και τη Γαλλία. Ενδεικτικά αναφέρονται ο Οργανισμός Λιμένος της Βαλένθια Ισπανίας, η Περιφέρεια Emilia-Romagna Ιταλίας, το Τμήμα Δράσεων Προτεραιότητας του Περιφερειακού Κέντρου Δράσης της Κροατίας (PAP / RAC), το Πράσινο Ταμείο (GR LTF) καθώς και στελέχη

της Περιφέρειας. Ο ρόλος της GR LTF ήταν να παρουσιάσει δυνατότητες συνεργειών με το πρόγραμμα LIFE ενώ παρουσιάστηκαν επίσης δυνατότητες συνέργειας και με άλλα συγχρηματοδοτούμενα έργα του LIFE. Επιπλέον αναπτύχθηκαν δυνατότητες συνέχισης του έργου μέσα από νέα χρηματοδοτούμενα προγράμματα. Παρουσιάστηκαν καλές πρακτικές και αναμενόμενα αποτελέσματα μέσα από τη βιώσιμη διαχείριση παράκτιων Δήμων της Περιφέρειας και παράκτιων περιοχών της Περιφέρειας Emilia-Romagna της Ιταλίας όπως και τα αναμενόμενα οφέλη από την ύπαρξη ενός πρωτοκόλλου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιας Ζώνης στη Μεσόγειο. Το συνέδριο ολοκληρώθηκε με τη συμμετοχή όλων των παρισταμένων σε ανοικτή συζήτηση και τοποθέτηση επί θεμάτων που αφορούν προτάσεις και πολιτικές προς μία αναπτυξιακή στρατηγική που αναγνωρίζει τον τουρισμό ως βασικό πυλώνα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και που στοχεύει στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών της Μεσογείου εξετάζοντας παράλληλα τη συνέχιση του έργου και τη δημιουργία περαιτέρω συνεργιών.

3.3.4 The Maritime Aspects of Climate Change – Interact EU Network “Knowledge of the Seas”

Η GR LTF συμμετείχε στην έκτη θεματική συνάντηση του δικτύου Interact “Knowledge of the Seas” που επικεντρώθηκε στις πτυχές της κλιματικής αλλαγής στον κλάδο της ναυτιλίας. Η εκδήλωση διοργανώθηκε στον Πειραιά τον Νοέμβριο του 2019. Η συνάντηση παρείχε μια ευρύτερη προσέγγιση προσκαλώντας θεματικούς εμπειρογνώμονες και ενδιαφερόμενους φορείς καθώς και εκπροσώπους έργων για να εξασφαλιστεί μια ολιστική άποψη στο θέμα της ναυτιλίας και τις πτυχές της κλιματικής αλλαγής. Οι κύριες δραστηριότητες του δικτύου Interact EU “Knowledge of the Seas” αποτελούνται από δύο βασικά στοιχεία: να αποκτήσει το δίκτυο τη γνώση των θαλασσών μέσω της ανταλλαγής γνώσεων και ανταλλαγών εμπειριών σε θεματικά σεμινάρια. Και για την από κοινού παραγωγή και προώθηση της γνώσης στις θάλασσες, π.χ. σε δημόσιες εκδηλώσεις όπως οι European Maritime Days (2016) στο Turku / Φινλανδία, (2017) στο Poole / UK, (2018) στο Burgas / Βουλγαρία και φέτος στη Lisbon / Πορτογαλία.

Η έκτη θεματική εκδήλωση “The Maritime Aspects of Climate Change” επικεντρώθηκε, μεταξύ άλλων, στη θαλάσσια ασφάλεια και τις θαλάσσιες πτυχές της κλιματικής αλλαγής. Κατά την πρώτη μέρα δόθηκε η ευκαιρία για εμβάθυνση γνώσης σε θέματα πολιτικής, παρουσιάστηκαν καλές πρακτικές και έργα Interreg τα οποία αφορούν την κλιματική αλλαγή και στρατηγικούς παράγοντες, από θεματικούς εμπειρογνώμονες. Η GR LTF παρουσίασε το πρόγραμμα χρηματοδότησης της ΕΕ LIFE και σχέδια συνεργασίας έργων Interreg με το πρόγραμμα LIFE. Επιπλέον, συζητήθηκε πώς μπορούν να ενωθούν καλύτερα οι δυνάμεις στην αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Η δεύτερη ημέρα αφιερώθηκε στο δίκτυο Interact “Knowledge of the Seas”, τις τρέχουσες και μελλοντικές δραστηριότητες του δικτύου λαμβάνοντας υπόψη τις συζητήσεις από την πρώτη μέρα και πώς μπορούν δικαιούχοι προγραμμάτων Interreg να προσανατολιστούν και προς την κατεύθυνση του

προγράμματος LIFE. Η ομάδα-στόχος αυτής της εκδήλωσης, ήταν αφενός, τα προγράμματα Interreg που αφορούν θαλάσσιες μεταφορές, και ιδίως των μελών της κοινής γραμματείας του δικτύου που ασχολούνται με τη δημιουργία, αξιολόγηση, παρακολούθηση και υποστήριξη των έργων ναυτιλίας.

3.3.5 Smart cities & sustainable energy management system

Η Πρεσβεία της Ουγγαρίας στην Αθήνα και ο Εθνικός Οργανισμός Εμπορίου Ουγγαρίας διοργάνωσαν το 1ο συνέδριο καινοτομίας σε συνεργασία με την HEPA (Hungarian Export Promotion Agency) σε συνεργασία με το Foundation στις 22 Νοεμβρίου 2019, στην Αθήνα. Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη επίσης του Business Grove. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν startups – scaleups και εκπρόσωποι μεγάλων οργανισμών της Ουγγαρίας, που ειδικεύονται σε συστήματα έξυπνων πόλεων και τη βιώσιμη διαχείριση ενέργειας. Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με ελληνικούς τεχνολογικούς φορείς, επιχειρηματίες και επενδυτές, με απώτερο στόχο τη σύνδεση της ουγγρικής και ελληνικής τεχνολογίας, την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών, και την εμπορική συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών. Συζητήσεις πραγματοποιήθηκαν για ζητήματα εύρεσης χρηματοδότησης, αλλά και προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η GR LTF προώθησε το πρόγραμμα Life και τις δυνατότητες εφαρμογής του. Η εκδήλωση, με κεντρικό θέμα «ΕΞΥΠΝΕΣ ΠΟΛΕΙΣ και ΒΙΩΣΙΜΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» είχε ως απώτερο στόχο την ενίσχυση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των συμμετεχόντων – Εταιρείες, Οργανισμοί, Ιδρύματα, Startup / Scaleup Επιχειρήσεις. Εισηγήσεις πραγματοποιήθηκαν από τους οργανισμούς Tungsram (πολυεθνική εταιρεία Ενέργειας), Hiventures (VC fund), Startup Campus (Incubator) και το Πανεπιστήμιο Szchenyi Istvn, ενώ πλαισιώθηκαν από έξι Ουγγρικές καινοτόμες Startups/Scaleups που βρίσκονται σε ώριμο στάδιο με εξειδίκευση στους τομείς Smart City και Sustainable Energy Management. (Platio – Energy Tech Startup, SoleCall – Smart City Startup, Rollet - Smart City Startup, BlockCity - Smart City Startup, Gapidea - Smart City Startup, Autoparadigm -Smart City Startup).

3.3.6 1° Balkan Clean Energy Transition Fair and Conference

Η GR LTF συμμετείχε στο Round Table Discussion on Financing the Clean Energy Transition στην ενότητα Transition Financing Schemes που πραγματοποιήθηκε 21 Σεπτεμβρίου 2019 στο πλαίσιο του πρώτου Balkan Clean Energy Transition Fair and Conference 2019, στην Κοζάνη. Παρουσιάστηκε το Πρόγραμμα Life ως εργαλείο για την ενεργειακή μετάβαση σε καθαρότερες τεχνολογίες και οι δυνατότητες συνεργασίας με τους εκάστοτε φορείς. Συνομιλητές στο πάνελ με την GR LTF ήταν εκπρόσωποι: της Παγκόσμιας Τράπεζας, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, ΜΚΟ, και ιδιώτες επιχειρηματίες.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ήδη ξεκινήσει τον εκσυγχρονισμό και τον μετασχηματισμό της προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία. Το όραμα της Επιτροπής για ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον καλύπτει σχεδόν όλες τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συμβαδίζει με τον στόχο της συμφωνίας του Παρισιού. Ήδη, από το 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προτείνει έναν οδικό χάρτη για μια ανταγωνιστική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα έως το 2050, με πιθανές ενέργειες, οι οποίες θα μπορούσαν να πετύχουν μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ικανές ώστε η Ευρώπη να επιτύχει τον στόχο 80-95% ο οποίος έχει τεθεί και συμφωνηθεί από τις ανεπτυγμένες χώρες. Στα Βαλκάνια, ο άνθρακας-λιγνίτης αποτελεί κεντρικό τμήμα του ενεργειακού μίγματος. Παρόλο που καμία από τις χώρες δεν έχει καθορίσει πολιτικά μία ημερομηνία έναρξης της σταδιακής μείωσής του, ορισμένες έχουν ήδη αρχίσει να προετοιμάζουν αυτή τη μετάβαση. Κατά συνέπεια, οι Βαλκανικές χώρες βρίσκονται σε ένα σταυροδρόμι σχετικά με το μέλλον των ανθρακικών ενεργειακών τους υποδομών. Ταυτόχρονα, υφίστανται πιέσεις για να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους για την προστασία του κλίματος και να υιοθετήσουν ολοκληρωμένες πολιτικές για την ενέργεια και το κλίμα στο πλαίσιο είτε των δεσμεύσεών τους προς της ΕΕ, είτε της διαδικασίας ένταξής τους σε αυτήν.

Το 2019 αποτέλεσε την αρχή για τον Θεσμό της Βαλκανικής Μετάβασης στην Καθαρή Ενέργεια, στα πλαίσια της οποίας διοργανώθηκε το 1ο Διεθνές Συνέδριο με παράλληλη Έκθεση για τη Βαλκανική Μετάβαση στην Καθαρή Ενέργεια. Το Συνέδριο συνδιοργανώθηκε από την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, το Δήμο Κοζάνης, το Cluster Βιοενέργειας και Περιβάλλοντος Δυτικής Μακεδονίας, το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Κοζάνης, την Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας (ANKO) και το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ). Πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (EESC) και είχε την υποστήριξη του Συστήματος Πληροφοριών για τις Έξυπνες Πόλεις της Ε.Ε. (SCIS) και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Χημικής Βιομηχανίας (CEFIC).

Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου παρουσιάστηκαν νέες διεθνείς πρωτοβουλίες, προκλήσεις και λύσεις σε θέματα Καθαρής Ενέργειας, όπως οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, η εξοικονόμηση ενέργειας, οι έξυπνες πόλεις, η κυκλική οικονομία, η κινητικότητα, η διακυβέρνηση, η εμπλοκή των πολιτών και όλα εκείνα τα μέσα που θα οδηγήσουν την περιοχή των Βαλκανίων στην ανθρακική μετάβαση.

Παράλληλα με το Συνέδριο, πραγματοποιήθηκε τετραήμερη έκθεση με φορείς και επιχειρήσεις της Βαλκανικής που παρουσίασαν νέες και υφιστάμενες τεχνολογικές ενεργειακές λύσεις.

Το Διεθνές Συνέδριο και η Έκθεση ενισχύθηκαν με διαδραστικές συναντήσεις ανταλλαγής γνώσεων που έδωσαν το κίνητρο στους συμμετέχοντες να ανταλλάξουν τεχνογνωσία σχετικά με τις τρέχουσες και μελλοντικές πρωτοβουλίες Καθαρής Ενέργειας. Στην τελευταία τρίτη ενότητα που συμμετείχε και η GR LTF έγιναν παρουσιάσεις και συζητήσεις για τη συνεργασία και υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο των υφιστάμενων διεθνών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων χρηματοδότησης (H2020, LIFE, Interreg κλπ).

3.3.7 Συνάντηση εργασίας για τη συνέχιση έργου Horizon 2020 uP_running σαν πρόγραμμα Life

Η GR LTF συμμετείχε στη συνάντηση εργασίας για τη συνέχιση του έργου Horizon 2020 uP_running ως έργο του προγράμματος LIFE. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2019, στο ΥΠΕΝ, στη διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι: του ΥΠΕΝ, Τμήματος Κλιματικής Αλλαγής, της GR LTF, του ΕΚΕΤΑ/ΙΔΕΠ, και του ΙΝΑΣΟ ΠΑΣΕΓΕΣ. Κατά τη συνάντηση πραγματοποιήθηκε παρουσίαση του έργου, διερευνήθηκαν οι πιθανότητες συνέχισης ως έργο του LIFE και αναλύθηκαν τρόποι προσπέλασης τεχνικών δυσκολιών για την υποβολή πρότασης. Εταίροι του έργου είναι το ΕΚΕΤΑ/ΙΔΕΠ, και το ΙΝΑΣΟ ΠΑΣΕΓΕΣ, ενώ συντονιστής είναι το Circle Foundation. Το έργο uP-running προβλέπει να ξεκλειδώσει το ισχυρό Ευρωπαϊκό δυναμικό των υπολειμμάτων της ξυλώδους βιομάζας που προέρχεται από Αγροτικά Κλαδέματα και Εκριζώσεις και να προωθήσει τη βιώσιμη χρήση της ως ενεργειακή πρώτη ύλη. Το έργο uP-running δομήθηκε με τη φιλοδοξία να είναι το προοίμιο της διεύρυνσης της χρησιμοποίησης του ξύλου των Αγροτικών Κλαδεμάτων και Εκριζώσεων στην Ευρώπη. Η αποστολή του είναι να αυξήσει την ευαισθητοποίηση του αγροτικού τομέα και του τομέα της ενέργειας. Η βιομάζα μπορεί να γίνει μία εναλλακτική πηγή ενέργειας και να μειώσει το σκεπτικισμό σε ότι αφορά τις τεχνικές δυσκολίες και την ύπαρξη μη επιτυχημένων εμπειριών. Επομένως στοχεύει αρχικά να καταδείξει και να παράξει βασικά εργαλεία, να πείσει τους φορείς να εμπλακούν στην αξιακή αλυσίδα των Αγροτικών Κλαδεμάτων και Εκριζώσεων και τελικά να επεκτείνει τη χρήση των Αγροτικών Κλαδεμάτων και Εκριζώσεων μέσω της συμμετοχής πολλαπλών τοπικών φορέων σε 7 Ευρωπαϊκές χώρες.

3.3.8 Ημερίδα «Φυσικά, στις Κυκλάδες: κάνοντας τη διαφορά» Διάλογος Νησιωτών για το Περιβάλλον

Μια ακόμη δράση της GR LTF ήταν η συμμετοχή στην ημερίδα, με τίτλο: «Φυσικά στις Κυκλάδες-Κάνοντας τη διαφορά. Διάλογος νησιωτών για το περιβάλλον», που πραγματοποιήθηκε στη Σύρο, τον Οκτώβριο του 2019. Η συνάντηση διαλόγου νησιωτών για το περιβάλλον, που διοργάνωσε το Ίδρυμα για την Ανάδειξη και Προστασία του Περιβάλλοντος στις Κυκλάδες (Cyclades Preservation Fund) είχε ως στόχο να φέρει κοντά εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών – νησιών των Κυκλάδων που αναλαμβάνουν δράση σε θέματα διαχείρισης απορριμμάτων, βιοποικιλότητας και οικο-τουρισμού αλλά και να αναδείξει καλές πρακτικές, προτεινόμενες λύσεις και δυναμικές συμμαχίες. Η διοργάνωση, είχε τη μορφή εργαστηρίου με την ενεργή εμπλοκή των συμμετεχόντων σε ομάδες εργασίας, και πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Φορέα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών των Κυκλάδων και του Δήμου Σύρου, καθώς και με την συνεργασία του Plastic Free Greece.

Στην εκδήλωση αναπτύχθηκε το τοπικό πρόγραμμα CLLD Κυκλάδων, το CLLD/LEADER, το CLLD/Αλιείας και Θάλασσας, οι υποδράσεις τους, οι δικαιούχοι και τα ποσοστά ενίσχυσης. Σκοπός της διημερίδας ήταν η ενημέρωση των πολιτιστικών και δημιουργικών φορέων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης τόσο από το Πρόγραμμα Δημιουργική Ευρώπη όσο και από άλλα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα όπως το Life. Η GR LTF παρουσίασε το πρόγραμμα LIFE και συζήτησε με τους παρευρισκόμενους φορείς για ζητήματα υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος χρηματοδότησης LIFE.

4 Επόμενα βήματα

Κατά την επόμενη φάση Ιανουάριος του 2020 – Δεκέμβριος του 2020, αναμένεται να συνεχιστούν οι δραστηριότητες και οι συνεργασίες που περιγράφηκαν ανωτέρω, στις εξής βασικές δράσεις:

- **Δράση 1 - Συμμετοχή σε εκδηλώσεις σε συνεργασία με φορείς συμπληρωματικών προγραμμάτων:** Η παρούσα δράση αποτελεί συνέχεια των δράσεων συνέργειας που ήδη λαμβάνουν χώρα και αφορούν στην από κοινού διοργάνωση εκδηλώσεων ή στην συμμετοχή σε εκδηλώσεις άλλων φορέων κοινοτικών και εθνικών προγραμμάτων που παρουσιάζουν συνέργεια με το LIFE.
- **Δράση 2 – Διεξαγωγή θεματικών συναντήσεων εργασίας με εκπροσώπους από άλλα προγράμματα για την προώθηση της συνέργειας των προγραμμάτων LIFE με αυτά:** Οι θεματικές συναντήσεις εργασίας αποσκοπούν στην ενημέρωση των αρμόδιων φορέων σχετικά με τα αποτελέσματα προγραμμάτων LIFE με στόχο να μπορέσουν να αξιοποιηθούν σε προγράμματα όπως τα προγράμματα έρευνας Horizon 2020 και άλλα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- **Δράση 3 – Συνέργεια με συμπληρωματικά έργα στους τομείς του περιβάλλοντος, της φύσης και της βιοποικιλότητας και της δράσης για το κλίμα στο πλαίσιο υλοποίησης ολοκληρωμένων προγραμμάτων LIFE:** Η υλοποίηση των ολοκληρωμένων προγραμμάτων LIFE αποτελεί ιδανικό πεδίο εύρεσης και προώθησης συνεργειών. Στο πλαίσιο του έργου της GR LTF η ομάδα υποστηρίζει την υλοποίησή τους, διερευνώντας και προωθώντας ιδιαίτερως τις συνέργειες με θεματολογικά συναφή έργα άλλων προγραμμάτων προς τους κοινούς περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους. Σημειώνεται ότι την επόμενη περίοδο οι δραστηριότητες αυτές αφορούν στην υλοποίηση του εγκεκριμένου προγράμματος Φύσης και Βιοποικιλότητας, και προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή αλλά και της έναρξης του εγκεκριμένου προγράμματος στον τομέα του Περιβάλλοντος.

Παράρτημα Α – Ενδεικτικό φωτογραφικό υλικό εκδηλώσεων

Συνάντηση εργασίας Φορέων Διαχείρισης Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών

Τελική διάσκεψη και τελική συνεδρίαση της διευθύνουσας επιτροπής έργου Co – Evolve Interreg Mediterranean

The Maritime Aspects of Climate Change – Interact EU Network “Knowledge of the Seas”

Smart cities & sustainable energy management system

Balkan Clean Energy Transition Fair and Conference

Συνάντηση εργασίας για την συνέχιση έργου Horizon 2020 uP_running σαν πρόγραμμα Life

 uP_running

Take-off for sustainable supply of woody biomass from agrarian pruning and plantation removal

Ημερίδα «Φυσικά, στις Κυκλάδες: κάνοντας τη διαφορά» Διάλογος Νησιωτών για το Περιβάλλον

